

at der under arbejdet med rødovrefamilierne også er blevet oprettet såvel et gårdregister som et egentligt familierregister. Det havde i mange henseender været meget spændende tilføjelser til den nu foreliggende udgivelse, dersom disse to registre også havde kunnet udgives – og i hvert fald gårdregisteret, dersom det havde været for omfattende og kostbart med en publicering af familierregisteret.

Det kan måske virke urimeligt således at pege på andre ting, der også kunne have været medtaget i en i øvrigt god og rimelig udgivelse; tanken er imidlertid yderst nærliggende, når man ikke slægtshistorisk er knyttet til netop dette

sogn, men først og fremmest må vurdere bogen med henblik på dens mere generelle anvendelighed.

Det må også nævnes – som det så ofte er tilfældet – at et par kort ville have været en god hjælp til at skabe overblik over lokale stednavne, sognegrænsers placering, udskiftningen og brugsudviklingen i årene derefter.

Konklusionen er altså, at der er tale om en god og nyttig udgivelse, som må have kostet et betydeligt arbejde. Og det er netop på grund af perspektiverne i denne udgivelse, at man kunne have ønsket sig lidt mere – for eksempel i de anførte retninger.

Jørgen Elklit

## DET 19. ÅRHUNDREDE

Niels Clemmensen: *Sparekassebevægelsen i Danmark 1810-1914*. (Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1985). 187 s., 170 kr.

Med støtte fra Danmarks Sparekasseforening har forskningsrådsstipendiat Niels Clemmensen udsendt denne bog. Den er skrevet inden for rammerne af det nordiske projekt, der kaldes »associationsprojektet«, og som omhandler foreningsdannelse i Norden i 1800-tallet.

Der findes to dybtgående fremstillinger inden for området i forvejen, nemlig Bisgård og Schiødts »Danmarks sparekasser« fra 1910 samt O. Blinkenberg Nielsens »De danske sognesparekasser 1865-1914« fra 1950. Det fremgår således, at denne nye fremstilling behandler lige præcis den periode, der tidligere er skrevet om. Det er selvfølgelig ingen skade til med en ny fremstilling, men det kunne have været rart, hvis den i hvert fald også havde omfattet mellemkrigsårene.

Bogen er delt i to dele. Anden del er således en beskrivelse af to tilfældigt valgte sparekasser, nemlig Saxild-Nølev og Aversi. Det er jo lidt underligt, men skal sikkert ses i sammenhæng med tilknytningen til det nævnte nordiske forskningsprojekt.

Bogen er i øvrigt velskrevet og kompetent i udarbejdelsen, således at en del fremstillinger, som forgængerne ikke havde adgang til, er indarbejdet.

Ib Gejl

Helge Nielsen: *Drømme om Frihedsstøtten*. (Rhodos, 1986). 154 s., ill., 98,00 kr.

Frihedsstøtten blev rejst på Vesterbro uden for Københavns Vesterport i årene 1792-97 af borgere for bønder og til-egnet kongen til minde om stavnsbåndets ophævelse ved forordningen af 20. juni 1788. Trods megen tale gennem årene om at flytte den til et sted, hvor den ville genere trafikken mindre, har